

Cestovní náhrady pro rok 2022: Vyhláskové ceny elektřiny byly zvýšeny v březnu; ceny benzínu a nafty v květnu. Kdy přijde na řadu stravné?

Zdroj: shutterstock.com

Až do loňského roku jsme byli víceméně zvyklí, že sazby cestovních náhrad jsou vždy vyhlášovány pravidelně s účinností k 1. lednu, ať už sazby zůstávají stejné nebo jsou změněny. A příslušná právní úprava a jí stanovené sazby vydržely po celý kalendářní rok. V poslední době však musí na zvyšování cen a inflaci[1] reagovat i právní úprava sazeb cestovních náhrad.

Ostatně, kde v České republice dostanete (koupíte) nyní litr benzínu (95 oktanů) za 37,10 Kč a litr nafty za 36,10? Ovšem až do 13. května 2022 (včetně) podle vyhlášky č. [511/2021](#) Sb. (o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad) platily pro účely vyplácení cestovních náhrad právě tyto ceny: [Nové sazby cestovních náhrad pro rok 2022 | epravo.cz](#))

Zvýšení cen benzínu 95 a nafty

S účinností od 14. května 2022 se zvyšuje tzv. vyhlásková cena za litr benzínu 95oktanového z částky 37,10 Kč na 44,50 Kč a cena litru nafty z 36,10 Kč na 47,10 Kč. (Vyhlásková cena 40,50 Kč za 1 litr benzínu automobilového 98 oktanů se nemění.)

Zvýšení cen elektřiny pro nabíjení elektromobilů

Jako první na vývoj - nárůst cen v oblasti cestovních náhrad však reagovala již vyhláška č. [47/2022](#) Sb. **S účinností od 12. března 2022 zvýšila průměrnou cenu za 1 kilowatthodinu elektřiny pro elektromobily z 4,10 Kč na 6,00 Kč.**

Kdy podle vyhlášky a kdy podle účtenky?

Zaměstnanec může požadovat proplacení pohonných hmot (popř. elektřiny pro elektromobil) v cenách, za jaké je skutečně zakoupil, pokud k vyúčtování pracovní cesty připojí doklad o nákupu, z něhož je patrná souvislost s pracovní cestou (zejména časová, tedy nákup v přiměřené době před pracovní cestou nebo během ní). Pokud zaměstnanec tankoval (či nabíjel) vícekrát, může cenu dokládat více nákupními doklady, cena pro účely vyplácení cestovní náhrady se pak vypočítá aritmetickým průměrem zaměstnancem prokázaných cen. Jestliže však zaměstnanec hodnověrným způsobem cenu pohonné hmoty zaměstnavateli neprokáže, použije zaměstnavatel pro určení výše náhrady průměrnou cenu příslušné pohonné hmoty stanovenou právě vyhláškou. Tento postup stanoví § 158 odst. 3 zákoníku práce. Náhradu za spotřebovanou pohonnou hmotu určí zaměstnavatel podle ust. § 158 odst. 2 zákoníku práce násobkem ceny pohonné hmoty a množství spotřebované pohonné hmoty. Spotřeba pohonných hmot bude ve smyslu ust. § 158 odst. 4 zákoníku práce počítána podle údajů o spotřebě uvedených ve velkém technickém průkazu použitého vozidla, které je zaměstnanec povinen zaměstnavateli předložit. Jestliže tyto údaje technický průkaz vozidla neobsahuje, přísluší zaměstnanci náhrada výdajů za pohonné hmoty, jen pokud spotřebu pohonné hmoty prokáže technickým průkazem vozidla shodného typu se shodným objemem válců.

Kdy se valorizují vyhláškové ceny

Už jsme připomenuli, že běžně se vyhláškové ceny určují vždy k 1. lednu nového kalendářního roku. V mimořádném termínu se ceny mění, jakmile se podle údajů Českého statistického úřadu některá z cen ode dne účinnosti poslední úpravy obsažené ve vyhlášce zvýší nebo sníží alespoň o 20 %. Uvidíme, jaký vývoj cen bude dále v průběhu roku. Je přirozené, že zvýšení cen v praxi se projevuje v právní úpravě s určitým zpožděním. Nejspíš však můžeme jako další změnu očekávat zvýšení sazeb stravného.

Aktuální sazby dalších cestovních náhrad

Připomeňme, že zaměstnavatel rozpočtového sektoru (t.j. zaměstnavatel státní a veřejné správy a služeb) specifikovaný v ust. § 109 odst. 3 zákoníku práce je povinný vyplatit zaměstnanci za každý kalendářní den pracovní cesty (na území České republiky) stravné ve výši:

- 99 až 118 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 151 až 182 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 237 až 283 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin,

Zaměstnavatel privátního sektoru poskytuje stravné ve výši nejméně

- 99 Kč, trvá-li pracovní cesta 5 až 12 hodin,
- 151 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 12 hodin, nejdéle však 18 hodin,
- 237 Kč, trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin.

Amortizační náhrady za použití vlastního vozidla nyní činí za 1 km jízdy na pracovní cestě

- u jednostopých vozidel a tříkolek 1,30 Kč,
- u osobních silničních motorových vozidel 4,70 Kč.

Při použití přívěsu k silničnímu motorovému vozidlu se sazba základní náhrady za 1 km jízdy zvýší podle ust. § 157 odst. 4 zákoníku práce nejméně o 15 %. Základní náhrada u nákladních automobilů, autobusů nebo traktorů přísluší dle ust. § 157 odst. 5 zákoníku práce zaměstnanci nejméně ve výši dvojnásobku sazby stanovené pro osobní silniční motorová vozidla, tedy ve výši 9,40 Kč za 1 km jízdy.)

Závěr

S ohledem na nepříznivý ekonomický a cenový vývoj budou patrně následovat další změny sazeb cestovních náhrad (novelizace vyhlášky č. [511/2021 Sb.](#)), proto je třeba sledovat vývoj právní úpravy (Sbírku zákonů) a nespoléhat na platnost a účinnost sazeb vyhlášených k začátku nového roku po celý kalendářní rok.[\[2\]](#)

Adolf Maulwurf